

Byla C-270/10

Lotta Gistö

(*Korkein hallinto-oikeus* prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Protokolas dėl Europos Bendrijų privilegijų ir imunitetų – 14 straipsnio pirma pastraipa – Sąjungos pareigūno sutuoktinio nuolatinės gyvenamosios vietos nustatymas mokesčių mokėjimo tikslais – Nacionalinės teisės aktas, kuriame nustatyta taisyklė, pagal kuri užsienyje trejus metus gyvenęs asmuo nebelaikomas gyvenančiu šalyje, todėl jam nebetaikomas neribotas apmokestinimas“

Sprendimo santrauka

Europos Bendrijų privilegijos ir imunitetai – Bendrijų pareigūnai ir tarnautojai – Sąjungos pareigūno sutuoktinio, nevykdančio savarankiškos profesinės veiklos, nuolatinė gyvenamoji vieta mokesčių mokėjimo tikslais

(*Protokolo dėl Europos Bendrijų privilegijų ir imunitetų 14 straipsnio pirma pastraipa*)

Protokolo dėl Europos Bendrijų privilegijų ir imunitetų 14 straipsnio pirmą pastraipą reikia aiškinti taip, kad asmens, kuris tik todėl, kad pradeda eiti pareigas Europos Sąjungos tarnyboje, tampa gyvenamąjį vietą kitos valstybės narės nei valstybės narės, kur prieš pradėdant eiti pareigas Sąjungos tarnyboje buvo to asmens nuolatinė gyvenamoji vieta mokesčių mokėjimo tikslais, teritorijoje, sutuoktinis laikomas ir toliau turinčiu nuolatinę gyvenamąjį vietą mokesčių mokėjimo tikslais pastarojoje valstybėje narėje, jei pats atskirai neužsiima apmokama veikla.

(žr. 22 punktą ir rezoliucinės dalį)

TEISINGUMO TEISMO (penktoji kolegija) SPRENDIMAS

2011 m. liepos 28 d.(*)

„Protokolas dėl Europos Bendrijų privilegijų ir imunitetų – 14 straipsnio pirma pastraipa – Sąjungos pareigūno sutuoktinio nuolatinės gyvenamosios vietos nustatymas mokesčių mokėjimo tikslais – Nacionalinės teisės aktas, kuriame nustatyta taisyklė, pagal kuri užsienyje trejus metus gyvenęs asmuo nebelaikomas gyvenančiu šalyje, todėl jam nebetaikomas neribotas apmokestinimas“

Byloje C-270/10

dėl *Korkein hallinto-oikeus* (Suomija) 2010 m. gegužės 27 d. nutartimi, kuri Teisingumo Teismas gavo 2010 m. gegužės 31 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje, kuri pradėta

Lotta Gistö,

TEISINGUMO TEISMAS (penktoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas J. J. Kasel (pranešėjas), teisėjai A. Borg Barthet ir M. Ileši,

generalinis advokatas P. Cruz Villalón,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinį proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- Suomijos vyriausybė, atstovaujamos J. Heliskoski,
- Estijos vyriausybė, atstovaujamos M. Linntam,
- Europos Komisijos, atstovaujamos I. Koskinen, D. Martin ir M. I. Martínez del Peral,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimas

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su Protokolo dėl Europos Bendrijų privilegijų ir imunitetų, kuris iš pradžių buvo pridėtas prie Europos Bendrijų jungtinių Tarybos ir jungtinių Komisijos steigimo sutarties (OL 152, 1967, p. 13), o vėliau pagal Amsterdamo sutartį – prie EB sutarties (toliau – protokolas), 14 straipsnio pirmos pastraipos išaiškinimu.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant L. Gistö iškeltą bylą, siekiant išsiaiškinti, ar 2007 mokestiniais metais Suomijoje ji buvo apmokestinama pajamų mokesčiu neribotai, ar tik ribotai.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

3 Protokolo 13 straipsnis buvo suformuluotas taip:

„Remiantis Komisijos pasiūlymu, Tarybos nustatytomis sąlygomis ir tvarka Bendrijų pareigūnai ir kiti tarnautojai moka Bendrijoms mokesčius nuo iš Bendrijų gaunamos algos, darbo užmokesčio ir kito atlyginimo.

Iš Bendrijų gaunamai algai, darbo užmokesčiui ir kitam atlyginimui netaikomi nacionaliniai mokesčiai.“

4 Protokolo 14 straipsnio pirmoje pastraipoje buvo nustatyta:

„Pajamų mokesčio, turto mokesčio ir palikimo mokesčio taikymo tikslais bei tarp Bendrijų valstybių narių pasirašytą sutartį dėl dvigubo apmokestinimo išvengimo taikymo tikslais Bendrijų pareigūnai ir kiti tarnautojai, kurie vien tik todėl, kad eina pareigas Bendrijų tarnyboje, įgyja gyvenamąją vietą kitos valstybės narės nei šalies, kur prieš pradėdami eiti pareigas buvo į

nuolatin? gyvenamoji vieta mokes?i? mok?jimo tikslais, teritorijoje, yra laikomi, tiek šalyje, kurioje faktiškai gyvena, tiek toje, kurioje yra j? nuolatin? gyvenamoji vieta, mokes?i? mok?jimo tikslais išlaikiusiais nuolatin? gyvenam?j? viet? pastarojoje, jei ji yra Bendrij? nar?. Ši nuostata taikoma ir sutuoktiniui, jei šis atskirai neužsiima apmokama veikla, bei vaikams, kuriuos išlaiko ir kuriais r?pinasi šiame straipsnyje minimi asmenys“.

Nacionalin? teis?

5 1992 m. gruodžio 30 d. Pajam? mokes?io ?statymo (*Tuloverolaki* 1992/1535) 9 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Pajam? mokes?iu apmokestinamas:

1) atitinkamais mokestiniais metais Suomijoje nuolat gyven?s fizinis asmuo ar ?steigtas juridinis asmuo, bendra ?mon? arba Suomijoje esantis palikimas Suomijoje ir užsienyje gaut? pajam? atžvilgiu (neribotas apmokestinimas);

2) atitinkamais mokestiniais metais Suomijoje nuolat negyven?s fizinis asmuo ir užsienio juridinis asmuo vis? Suomijoje gaut? pajam? atžvilgiu (ribotas apmokestinimas).“

6 Šio ?statymo 11 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Fizinis asmuo laikomas nuolat gyvenan?iu Suomijoje, jei jis šioje šalyje turi faktin? gyvenam?j? viet? arba jei jis nepertraukiamai ilgiau kaip šešis m?nesius b?na šalyje, o gyvenimo šalyje t?stinumas nenutr?ksta d?l trumpalaikio išvyk?. Vis d?lto Suomijos pilietis trejus metus po t? met?, kuriais jis išvyko iš šalies, laikomas nuolat gyvenan?iu Suomijoje, net jei jis ilgiau kaip šešis m?nesius nepertraukiamai negyveno šioje šalyje, nebent jis ?rodo, kad per atitinkamus mokestinius metus netur?jo esmini? ryši? su Suomija. Jei ne?rodyta priešingai, pasibaigus min?tam laikotarpiui jis nebelaikomas nuolat Suomijoje gyvenan?iu asmeniu.“

Pagrindin? byla ir prejudiciniai klausimai

7 2003 m. pavasar? Suomijos piliet? L. Gistö su šeima ?sik?r? Liuksemburgo Didžiojoje Hercogyst?je, kai jos sutuoktinis prad?jo dirbti vert?ju Europos Parlamente. Nuo tada Liuksemburgas yra sutuoktinio Gistö gyvenamoji vieta.

8 2007 m. L. Gistö buvo vaiko prieži?ros atostogose, suteiktose jai, kaip Turku (Suomija) vaik? darželio aukl?tojai, nuolatinio darbo santyki? pagrindu, ir Liuksemburge atskirai neužsi?m? apmokama veikla. Suomijoje L. Gistö yra tam tikr? vertybini? popieri? ir tam tikro nekilnojamojo turto, kur? nuomoja, ?sigyt? investavimo sumetimais, savinink?.

9 Siekdama išsiaiškinti, ar 2007 mokestiniais metais ji vis dar buvo neribotai apmokestinama pajam? mokes?iu Suomijoje, L. Gistö kreip?si ? Centrin? mokes?i? komisij? (*keskusverolautakunta*), t. y. ? mokes?i? administravimo institucij?, kuri, mokes?i? mok?tojai pateikus prašym?, gali priimti mokes?i? srityje privalomus išankstinius sprendimus. L. Gistö pateikus prašym?, min?ta komisija pri?m? išankstin? sprendim?, kuriame nusprend?, kad L. Gistö nuolatin? gyvenamoji vieta mokes?i? mok?jimo tikslais teb?ra Suomijoje pagal protokolo 14 straipsn? ir kad todėl ten ji neribotai apmokestinama pajam? mokes?iu, nes Liuksemburge atskirai neužsiima apmokama veikla.

10 L. Gistö š? sprendim? apskund? Aukš?iausiajam administraciniam teismui (*Korkein hallinto?oikeus*).

11 Šis teismas pažymi, kad išsprendus gin?? taip, kaip nustatyta protokole, suinteresuotajai

būtą taikomas nepalankesnis mokestinis vertinimas dėl to, kad ji įsikūrė Liuksemburge, nes jai ir toliau būtų taikomas neribotas apmokestinimas Suomijoje, o pagal nacionalinę teisę nuo 2007 mokesčių metų šioje šalyje jai gali būti taikomas ribotas apmokestinimas.

12 Šiomis aplinkybėmis *Korkein hallinto-oikeus* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir Teisingumo Teismui pateikti tokį prejudicinį klausimą:

„Ar [L.] Gistö byloje protokolo <...> 14 straipsnį reikia aiškinti taip, kad pagal protokolo nuostatas 2007 metais jos nuolatinę gyvenamoji vieta mokesčių mokėjimo tikslais ir toliau buvo Suomijoje, ar protokolo nuostatos reiškia, kad galiausiai vis dėlto yra svarbūs valstybės narės nacionalinės teisės aktai, nagrinėjant klausimą dėl neriboto apmokestinimo šioje valstybėje narėje, šiuo atveju Suomijoje?“

Dėl prejudicinio klausimo

13 Pateikdamas šį klausimą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar protokolo 14 straipsnio pirmą pastraipį reikia aiškinti taip, kad asmens, kuris tik todėl, kad pradeda eiti pareigas Europos Sąjungos tarnyboje, įgyja gyvenamąją vietą kitos valstybės narės nei valstybės narės, kur prieš pradedant eiti pareigas Sąjungos tarnyboje buvo jo nuolatinę gyvenamoji vieta mokesčių mokėjimo tikslais, teritorijoje, sutuoktinis laikomas ir toliau turinčiu nuolatinę gyvenamąją vietą mokesčių mokėjimo tikslais pastarojoje valstybėje narėje, jei atskirai neužsiima apmokama veikla.

14 Norint atsakyti į šį klausimą reikia pažymėti, kad protokolo 13 ir 14 straipsniuose nustatytas kompetencijos mokesčių srityje padalijimas tarp Sąjungos ir valstybės narės, kurioje buvo pareigūno ar tarnautojo nuolatinę gyvenamoji vieta mokesčių mokėjimo tikslais prieš pradedant eiti pareigas Sąjungos tarnyboje (žr. 1993 m. gegužės 25 d. Sprendimo *Kristoffersen*, C-263/91, Rink. p. I-2755, 9 punktą ir 1993 m. birželio 17 d. Sprendimo X, C-88/92, Rink. p. I-3315, 11 punktą).

15 Pagal protokolo 13 straipsnį Sąjungos pareigūnai ir tarnautojai moka Sąjungai mokesčius nuo algos, darbo užmokesčio ir kitų tarnybinių pajamų, mokamų Sąjungos, ir atleidžiami nuo nacionalinių mokesčių (žr. minėto Sprendimo *Kristoffersen* 10 punktą).

16 Pagal protokolo 14 straipsnio pirmą pastraipį taikant, be kita ko, pajamų mokestį Sąjungos pareigūnai ir kiti tarnautojai, kurie tik todėl, kad eina pareigas Sąjungos tarnyboje, įgyja gyvenamąją vietą kitos valstybės narės nei valstybės, kur prieš pradedant eiti pareigas Sąjungoje buvo jų nuolatinę gyvenamoji vieta mokesčių mokėjimo tikslais, teritorijoje, yra laikomi tiek valstybėje narėje, kurioje faktiškai gyvena, tiek toje, kurioje yra jų nuolatinę gyvenamoji vieta mokesčių mokėjimo tikslais, išlaikiusiais nuolatinę gyvenamąją vietą pastarojoje valstybėje, jei ji yra Sąjungos narė (žr. minėto Sprendimo *Kristoffersen* 11 punktą ir minėto Sprendimo X 9 punktą).

17 Iš to matyti, kad pagal protokolo 14 straipsnio pirmą pastraipį kilmės valstybė narė, kurioje išlaikoma pareigūno ar tarnautojo nuolatinę gyvenamoji vieta mokesčių mokėjimo tikslais, iš esmės lieka kompetentinga apmokestinti visas pajamas, išskyrus šią asmenų algą, darbo užmokestį ir kitas tarnybines pajamas, mokamus Sąjungos, ir jiems taikyti pajamų mokestį net jei jie šioje valstybėje narėje neturi faktinės gyvenamosios vietos (šiuo klausimu žr. 2003 m. lapkričio 13 d. Sprendimo *Schilling ir Fleck-Schilling*, C-209/01, Rink. p. I-13389, 31 punktą). Pajamų mokesčio savyka, kaip suprantama pagal protokolo 14 straipsnio pirmą pastraipį, turi būti apibrėžiama pagal galiojančioje nacionalinėje teisėje nustatytus kriterijus (žr. minėto Sprendimo *Kristoffersen* 12 punktą).

18 Be to, iš teismų praktikos matyti, kad protokolo 14 straipsnyje nustatytam kompetencijos

padalijimui kilt? gr?sm?, jei pareig?nas ar tarnautojas b?t? laisvas pasirinkti savo nuolatin? gyvenam?j? viet? mokes?i? mok?jimo tikslais (žr. min?to Sprendimo X 12 punkt?).

19 Kadangi pagal protokolo 14 straipsnio pirmos pastraipos antr? sakin? šio protokolo nuostatos mokes?i? srityje taikomos ir S?jungos pareig?no ar tarnautojo sutuoktiniui, jei šis atskirai neužsiima apmokama veikla, šio sutuoktinio nuolatin?s gyvenamosios vietos nustatymas mokes?i? mok?jimo tikslais taip pat negali priklausyti nuo suinteresuotojo asmens valios.

20 Iš to matyti, kad tokiu atveju, koks nagrin?jamas pagrindin?je byloje, valstyb? nar?, kurioje buvo suinteresuotojo asmens nuolatin? gyvenamoji vieta mokes?i? mok?jimo tikslais prieš jo sutuoktiniui pradedant eiti pareigas S?jungos tarnyboje, išlieka kompetentinga apmokestinti visas to suinteresuotojo asmens pajamas, išskyrus alg?, darbo užmokest? ir kitas tarnybines pajamas, mokamus S?jungos, jei šis asmuo atskirai neužsiima apmokama veikla.

21 Pateiktas aiškinimas neprieštarauja vienodo poži?rio principui, nes iš nusistov?jusios teism? praktikos matyti, kad mokes?i? mok?jimo srityje S?jungos pareig?nai ir tarnautojai bei j? sutuoktiniai, jei pastarieji atskirai neužsiima apmokama veikla valstyb?je nar?je, kurioje pareig?nas ar tarnautojas eina pareigas S?jungos tarnyboje, negali b?ti laikomi esan?iais tokioje pa?ioje pad?tyje kaip darbuotojas migrantas, ?sikuriantis kitoje nei jo kilm?s valstyb?je nar?je (šiuo klausimu žr. min?to Sprendimo *Schilling ir Fleck*?Schilling 29 punkt?).

22 Atsižvelgiant ? tai, kas pasakyta, ? pateikt? klausim? reikia atsakyti, kad protokolo 14 straipsnio pirm? pastraip? reikia aiškinti taip, kad asmens, kuris tik tod?l, kad pradeda eiti pareigas S?jungos tarnyboje, ?gyja gyvenam?j? viet? kitos valstyb?s nar?s nei valstyb?s nar?s, kur prieš pradedant eiti pareigas S?jungos tarnyboje buvo jo nuolatin? gyvenamoji vieta mokes?i? mok?jimo tikslais, teritorijoje, sutuoktinis laikomas ir toliau turin?iu nuolatin? gyvenam?j? viet? mokes?i? mok?jimo tikslais pastarojoje valstyb?je nar?je, jei pats atskirai neužsiima apmokama veikla.

D?l bylin?jimosi išlaid?

23 Kadangi šis procesas pagrindin?s bylos šalims yra vienas iš etap? prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateikusio teismo nagrin?jamoje byloje, bylin?jimosi išlaid? klausim? turi spr?sti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastab? pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyr? min?tos šalys, n?ra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (penktoji kolegija) nusprendžia:

Protokolo d?l Europos Bendrij? privilegij? ir imunitet?, kuris iš pradži? buvo prid?tas prie Europos Bendrij? jungtin?s Tarybos ir jungtin?s Komisijos steigimo sutarties, o v?liau pagal Amsterdamo sutart? – prie EB sutarties, 14 straipsnio pirm? pastraip? reikia aiškinti taip, kad asmens, kuris tik tod?l, kad pradeda eiti pareigas Europos S?jungos tarnyboje, ?gyja gyvenam?j? viet? kitos valstyb?s nar?s nei valstyb?s nar?s, kur prieš pradedant eiti pareigas S?jungos tarnyboje buvo to asmens nuolatin? gyvenamoji vieta mokes?i? mok?jimo tikslais, teritorijoje, sutuoktinis laikomas ir toliau turin?iu nuolatin? gyvenam?j? viet? mokes?i? mok?jimo tikslais pastarojoje valstyb?je nar?je, jei pats atskirai neužsiima apmokama veikla.

Parašai.

* Proceso kalba: suomi?.